

AKDENİZ GÜVENLİĞİNE YÖNELİK NATO VE AVRUPA BİRLİĞİ GİRİŞİMLERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ijbemp.40374>

Merve AYTAÇ ,Muharrem GÜRKAYNAK

Özet

Soğuk Savaş sonrası yeni tehditlerin ortaya çıkması ve Avrupa Birliği'nin (AB) genişleme süreciyle Akdeniz hem Avrupa hem de Atlantik güvenliği için daha önemli hale gelmiştir. Avrupa Birliği Akdeniz bölgesinde işbirliğine yönelik girişimlerde bulunmuş ancak bu girişimler istikrarlı komşular çerçevesinde şekillenmiştir. Ancak Batı için Sovyet tehdidi sona erdikten sonra Ortadoğu ve Kuzey Afrika'da meydana gelen gelişmeler sonucunda AB'nin yanı sıra Kuzey Atlantik Andlaşması Örgütü (NATO) de güney ve kuzey işbirliğini artırmak; uluslararası güvenliğe katkıda bulunmak amacı ile Akdeniz'e yönelmiştir. AB'nin aksine NATO Akdeniz'deki çatışmaların önlenmesine yönelik stratejik ortaklık aramaktadır. Özellikle Ortadoğu'da yer alan istikrarsız devletler, yükselen radikal İslam ve kitle imha silahlarındaki artış NATO'yu Akdeniz'e yönlendirmiştir. Karşılıklı güvensizliklerin ortadan kaldırılması ile ortak güvenlik Akdeniz'e genişletilebilecektir. Bu çalışma, AB ve NATO Akdeniz politikalarının gelişimini irdeleyerek benzer ve farklılaştığı noktaları analiz etmeye çalışmaktadır. Bu çerçevede elde edilen bilgiler ışığında daha çok sert güç ile anılan NATO'nun ve normatif bir güç olarak ortaya çıkan AB'nin, Akdeniz'deki siyasi girişimlerinin yetersiz ve etkisiz kaldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler

NATO, Akdeniz, Avrupa Birliği, Güvenlik, Atlantik

Abstract

With the emergence of new threats after the Cold War and the enlargement process of the European Union (EU), the Mediterranean Sea has become more important for Transatlantic security. The European Union has taken initiatives to cooperate in the Mediterranean region since 1970 onwards, but these initiatives have been shaped within the framework of stable neighbors. However, as a result of the developments in the Middle East and North Africa after the end of the Soviet threat to the Western security, NATO as well as the EU, looked for increasing cooperation between the south and north; in order to contribute to international security. However, unlike the EU, NATO has been seeking a strategic partnership to prevent conflicts in the Mediterranean. Unstable states, rising radical Islam and the increase of weapons of mass destruction let NATO to the Mediterranean. As a result of the elimination of mutual distrust, joint security can be extended to the Mediterranean Sea. This study examines the development of EU and NATO Mediterranean policies and tries to analyze similar and differentiated points. Within this framework, in the light of the information obtained, it is seen that NATO, which is referred to as a hard power, and the EU, which emerges as a normative power, remained inadequate and ineffective at the political partnership in the Mediterranean.

Keywords

NATO, Mediterranean, European Union, Security, Atlantic

References

- AŞKAR KARAKIR, İ. & AKNUR, M. (2015). Arap-İsrail Çatışmasının Avrupa Birliği'nin Akdeniz Politikalarına Etkisi. (Ed. Uğur Burç YILDIZ)
Ankara: Nobel. ATEŞOĞLU GÜNEY, N. (2008). "The Region-Building Practices of the EU in the Mediterranean: The EMP and ENP, What is Next?", *European Security*, 17:1, 123-139, DOI: 10.1080/09662830802503789 AVRUPA

BİRLİĞİ TÜRKİYE DELEGASYONU, (2008). "Barselona süreci:

Akdeniz için Birlik" Girişimi Başlatıldı. <https://www.avrupa.info.tr/tr/news/barselona-sureci-akdeniz-icin-birlikgirisimi-baslatildi-5580> Erişim Tarihi 20.05.2019. BARBÉ, E., & JOHANSSON-NOGUÉS, E. (2008). "The EU as a Modest 'Force for Good': The European Neighbourhood Policy", *International Affairs* (Royal Institute of International Affairs 1944-), 84(1), 81-96. BARCELONA DEKLARASYONU, (1995).

https://ec.europa.eu/research/iscp/pdf/policy/barcelona_declaration.pdf Erişim Tarihi 11.05.2019. BİLGESAM, (2010). Başlangıcından Bugüne NATO Stratejik Konsepti'nin Geçirdiği Evreler. Dış Politika ve Savunma Araştırmaları Grubu, BİLGESAM. <http://www.bilgesam.org/incele/1221/baslangicindan-bugune-nato-stratejik-konsepti%E2%80%99nin-gecirdigi-evreler/#.XVvxmegzbiU> BORAWSKI, J. (1995). "Partnership for Peace and Beyond", *International Affairs* (Royal Institute of International Affairs 1944), 71(2), 233-246. BRAYTON, A. A. (1980). "Confidence-Building Measures in European Security",

The World Today, Vol. 36, no. 10, 1980, pp. 382-391. CALABRESE, J. (1997). "Beyond Barcelona: The Politics of the Euro-Mediterranean

European Security, 6:4, 86-110, DOI:10.1080/09662839708407340 CROMBOIS, J. (2008).

[Tam metne ulaşmak ve tüm referansları görmek için tıklayın.](#)